

RAPORT Z EWALUACJI BUDŻETU OBYWATELSKIEGO 2021

1 | Wprowadzenie

Tegoroczna ewaluacja budżetu obywatelskiego (BO2021) trwała od **13 do 28 października** i miała na celu podsumowanie minionej edycji oraz pozyskanie opinii na jej temat od osób biorących w niej udział - zarówno ze strony mieszkańców, jak i realizujących ją pracowników Urzędu Miasta. Dyskusja dotyczyła przebiegu poszczególnych etapów tej procedury oraz ogólnych informacji na jej temat. Wyniki ewaluacji mogą posłużyć wprowadzeniu zmian służących poprawie jakości procesu wdrożenia i realizacji budżetu obywatelskiego w kolejnych latach.

Działania ewaluacyjne obejmowały dwa spotkania - jedno dla urzędników, drugie dla mieszkańców. Mieszkańcy mogli również podzielić się swoją opinią w ankiecie dostępnej na stronie gorzow.konsultacjejst.pl. W ewaluacji łącznie wzięło udział **57 osób, w tym 16 pracowników urzędu oraz 41 mieszkańców**.

Termin	Sposób pozyskania opinii	Liczba uczestników
13 października	Spotkanie podsumowujące dla pracowników Urzędu Miasta	16 osób
14-28 października	Ankieta internetowa dla mieszkańców	33 osoby
20 października	Otwarte spotkanie podsumowujące dla mieszkańców (transmitowane <i>on-line</i>)	8 osób

Sposób przeprowadzenia ewaluacji - podobnie jak poprzedzające ją etapy budżetu obywatelskiego - był uzależniony od obowiązujących obostrzeń związanych z epidemią koronawirusa. W związku z tym zrezygnowano z organizacji oddzielnego spotkania dedykowanego kategorii oświatowej oraz możliwości wypełniania papierowych ankiet ewaluacyjnych. Mieszkańcy, którzy mieli problem z uzupełnieniem formularza internetowego, mogli uzyskać pomoc w Biurze Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji. Otwarte spotkanie podsumowujące odbyło się zgodnie

z zalecanymi zasadami bezpieczeństwa, a osoby, które nie zdecydowały się na wzięcie w nim udziału, mogły oglądać je w formie transmisji udostępnianej z Facebooka *Przystań na konsultacje*.

2 | Akcja informacyjna

Mieszkańcy byli informowani o ewaluacji budżetu obywatelskiego za pośrednictwem:

- kanałów informacyjnych miasta (www.gorzow.pl, Facebook: *Gorzów Przystań, Przystań na konsultacje, Gorzów INFO*),
- plakatów umieszczanych na miejskich słupach ogłoszeniowych zarządzanych przez Miejskie Centrum Kultury, w siedzibach Urzędu Miasta przy ul. Sikorskiego, Okólnej, Myśliborskiej, Teatralnej, w Urzędzie Skarbowym, Powiatowym Urzędzie Pracy, w galeriach handlowych, w siedzibach instytucji kultury, partnerów społecznych i placówek oświatowych.

3 | Wyniki ewaluacji

Wyniki ewaluacji zostały podzielone na dwie części. W pierwszej przedstawione zostaną ustalenia podjęte na spotkaniu dla urzędników pracujących przy realizacji budżetu obywatelskiego, a w drugiej - opinie zgłoszone przez mieszkańców biorących udział w tym procesie. Ustalenia i uwagi podzielono na bloki tematyczne i ułożono w kolejności poszczególnych etapów budżetu obywatelskiego - od naboru wniosków, przez spotkania dyskusyjne, głosowanie oraz realizację zwycięskich zadań z poprzednich lat. Na końcu zestawione zostały opinie dotyczące ogólnej oceny budżetu obywatelskiego oraz pozostałe uwagi dotyczące minionej edycji.

3.1 | Perspektywa urzędników

Nabór wniosków

Zagadnienie: *Kwestia łączenia roli urzędnika i wnioskodawcy*

Ustalenia:

- urzędnicy nadal mogą zgłaszać projekty do budżetu obywatelskiego,
- urzędnicy-wnioskodawcy będą wyłączani z oceniania swoich wniosków podczas Zespołu Opiniującego, z ich wyceniania oraz z nadzorowania realizacji w przypadku wygranej,
- sytuacje, w których urzędnik jest wnioskodawcą, powinny być zgłaszane na początku posiedzenia Zespołu Opiniującego.

Zagadnienie: *Sytuacje, w których wnioskodawcą jest osoba z rodziny urzędnika*

Ustalenie: urzędnicy, których bliscy są wnioskodawcami, będą wyłączeni z oceniania ich wniosków oraz nadzoru nad realizacją.

Zagadnienie: *Pozyskanie zgody sąsiadów, okolicznych mieszkańców na realizację projektu jako wymóg formalny na etapie naboru wniosków*

Ustalenia:

- w przypadku podwórek i niektórych placów zabaw rozwiązaniem jest dostarczanie uchwał wspólnot ws. przyszłego utrzymania infrastruktury powstałej ze środków budżetu obywatelskiego,
- w przypadku pozostałych projektów postawienie powyższego wymogu nie będzie możliwe,
- rozwiązaniem dotyczącym informowania mieszkańców o zgłoszonych pomysłach może być sposób formułowania przekazów medialnych (np. Sprawdź, jakie pomysły zgłoszono w twojej okolicy, Spójrz, co będzie działo się w twoim sąsiedztwie!).

Weryfikacja projektów

Zagadnienie: *Uspójnienie sposobu oceny wniosków*

Ustalenia:

- podczas spotkań Zespół Opiniujący będzie podchodził do oceny wniosków w taki sam sposób, niezależnie od ich charakteru (twarde czy miękkie) – w szczególności w zakresie możliwości modyfikacji zakresu mogącym skutkować przyjęciem lub odrzuceniem wniosku,
- osoby wyceniające projekty będą robić to możliwie dokładnie, z uwzględnieniem dodatkowych kosztów, które nie zostały przewidziane we wniosku, ale z którymi wiązałyby się dana inwestycja. W szczególności dotyczy to warunków terenowych oraz aktualnego uzbrojenia terenu, na którym ma być realizowana inwestycja objęta wnioskiem.

Zagadnienie: *Modyfikacja zakresu wniosków na etapie wyceny*

Ustalenia:

- osoby wyceniające projekty będą robić to możliwie dokładnie – jeśli okaże się, że zadanie przekracza maksymalną kwotę, to zostanie ono odrzucone,
- próby nacisku na osoby wyceniające projekty powinny być zgłaszane podczas spotkań Zespołu Opiniującego.

Zagadnienie: *Różnice w wycenie i ocenie tych samych zadań zgłaszanych w poszczególnych edycjach*

Ustalenia:

- osoby wyceniające projekty powinny sprawdzać na stronie gorzow.konsultacjejst.pl lub w Geoportalu zadania zgłaszane w poprzednich edycjach BO,
- należy jednak pamiętać o występowaniu różnic w cenach w poszczególnych latach, które mogą zdecydować o tym, że ten sam projekt raz jest opiniowany negatywnie, raz pozytywnie.

Zagadnienie: *Wycena zadań miękkich*

Ustalenia:

- na etapie wyceny osoba oceniająca zadanie powinna kontaktować się z wnioskodawcą w celu ustalenia szczegółów – w kosztorysie powinny być wskazane konkretne informacje dot. np. nagród czy posiłków,
- środki miejskie powinny być przede wszystkim przeznaczone na organizację wydarzenia, a nie na zakup nagród – atrakcyjność zadań miękkich nie powinna polegać na rozdawaniu nagród,
- wstępnie przyjęto, że od przyszłorocznej edycji BO nagrody będą mogły stanowić 15% wartości zadania miękkiego,
- BSR przeanalizuje zwycięskie zadania miękkie z poprzednich edycji pod kątem rozkładu wydatków.

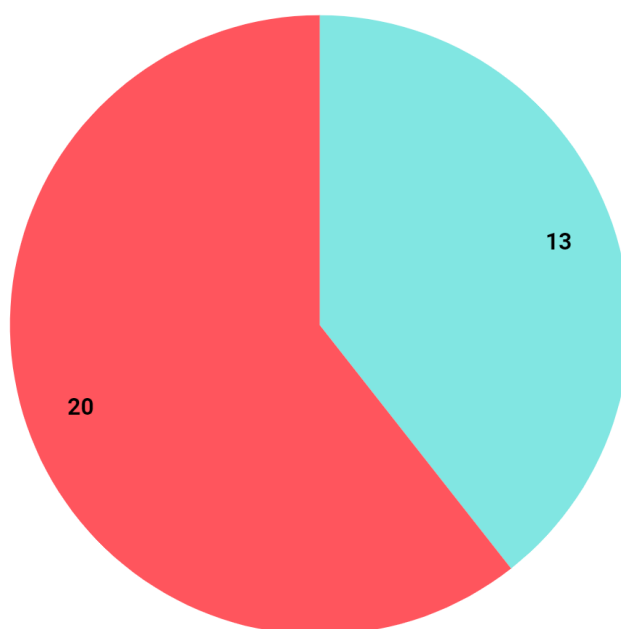
3.2. | Perspektywa mieszkańców

Nabór projektów

W kwestii naboru projektów mieszkańcy byli proszeni o określenie, czy złożyli w tym roku wniosek do budżetu obywatelskiego, a jeśli nie, to dlaczego się na to nie zdecydowali. Dodatkowo poprosiliśmy o ocenę wybranych aspektów tego etapu.

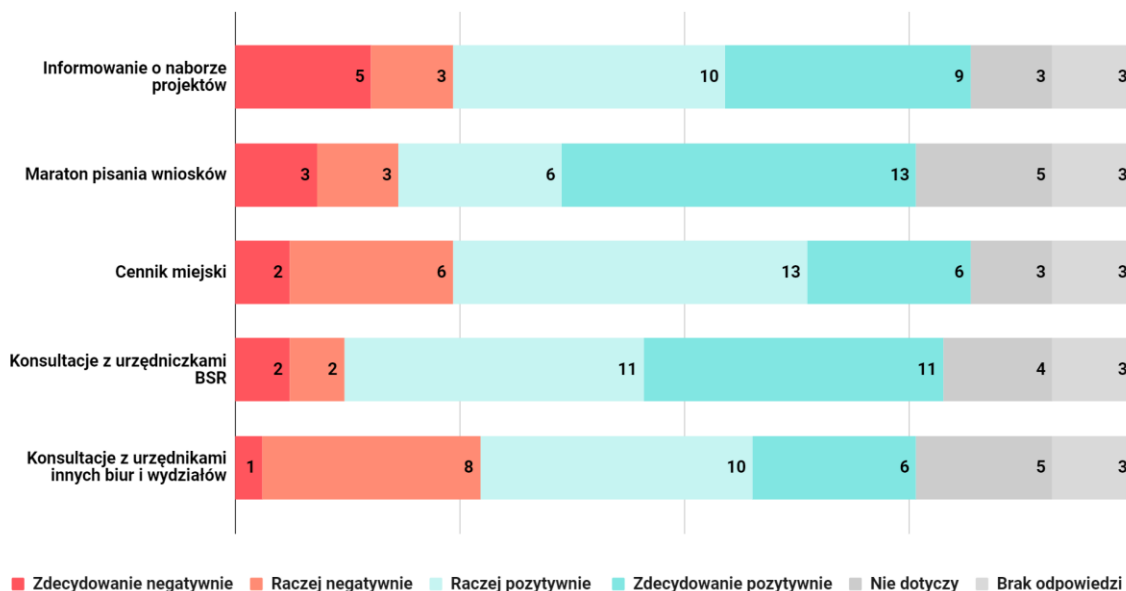
Czy w tym roku zgłosił(a) Pan(i) projekt do budżetu obywatelskiego?

- Tak
- Nie

Przyczyny niezłożenia projektu	Liczba odpowiedzi
Nie wiedziałem/-am o trwającym naborze wniosków	3
Miałem/-am problem z dopełnieniem formalności (np. zebraniem podpisów, dostarczeniem uchwały wspólnot lub oświadczeń dyrektorów szkół)	4
Czas na złożenie wniosku był zbyt krótki	3
Uważam, że mój pomysł nie ma szans na wygraną	7
Brak odpowiedzi	16

Ocena poszczególnych aspektów naboru projektów

Uwagi i opinie dotyczące zgłaszanych pomysłów wraz z odpowiedzią Urzędu Miasta:

1.	Nie podoba mi się, że zadania dotyczą w dużej mierze dziur w chodnikach, miejsc parkingowych, remontów schodów... Chciałoby się, żeby budżet obywatelski w zdecydowanie większym stopniu przeznaczany był na coś ekstra, na pomysły mieszkańców, które budowałyby tożsamość, stanowiły tzw. wartość dodaną i odróżniały Gorzów od innych miast.
2.	Należy zlikwidować projekty typu remont chodnika. Należy też zrezygnować z projektów typu remont podwórka między kamienicami, z którego korzysta kilku mieszkańców. Projekty powinny dotyczyć wszystkich obywateli. W ostatnich latach coś bardzo złego stało się z budżetem.
3.	Budżet obywatelski nie powinien służyć realizacji projektów, które powinny być wykonane z budżetu miasta: doświetlenie ulic, przejścia dla pieszych, place zabaw czy budowa chodników i parkingów.
4.	Wykluczyć z BO zadania typu remonty dróg i chodników - powinny być finansowane z budżetu miasta.
Odpowiedź	Ze środków budżetu obywatelskiego można realizować zadania należące do zadań własnych miasta na prawach powiatu. Inwestycje te muszą być ogólnodostępne dla wszystkich mieszkańców oraz zlokalizowane na nieruchomości stanowiącej własność miasta. Jest to zgodne z art. 5a i art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, wobec tego niemożliwe jest wykluczenie z budżetu obywatelskiego wspomnianych w uwagach typów zadań, o ile znajdują się one na terenach miejskich i są ogólnodostępne.

	Ich wykluczenie byłoby sprzeczne ze wspomnianą ustawą oraz z ideą budżetu obywatelskiego, według której mieszkańcy sami określają priorytety dla poszczególnych kategorii czy rejonów oraz sami decydują o wyborze zadań do realizacji - podczas spotkań dyskusyjnych lub na drodze głosowania. Przedmiot zgłaszanych zadań zależy wyłącznie od mieszkańców.
--	--

Spotkania dyskusyjne i łączenie (sieciowanie) projektów w pakiety

W tegorocznej edycji budżetu obywatelskiego spotkania dyskusyjne ze względu na pandemię przybrały formę spotkań przeznaczonych wyłącznie dla wnioskodawców. Planowany jest powrót do tradycyjnego przebiegu spotkań otwartych, podczas których głos mogą zabrać wszyscy uczestnicy. W związku z tym w ankiecie nie umieszczono pytania o ocenę tegorocznych spotkań. Mimo to kilka osób podzieliło się swoimi uwagami odnośnie przebiegu łączenia zadań w pakiety - opinie wraz z odpowiedziami Urzędu Miasta znajdują się poniżej.

W trakcie spotkania podsumowującego uczestnicy zostali dodatkowo zapytani o **preferowaną formułę dyskusji**, w sytuacji jeśli pandemia będzie trwała także w trakcie kolejnych edycji budżetu obywatelskiego.

Rekomendacja mieszkańców: Spotkania mogłyby być organizowane w formule mieszanej - łączącej **spotkania na żywo** (zorganizowane dla wnioskodawców i 1 osoby towarzyszącej przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa) oraz **transmisję on-line** z możliwością udziału w dyskusji dla pozostałych mieszkańców.

Uwagi i opinie dotyczące spotkań dyskusyjnych wraz z odpowiedziami Urzędu Miasta:

1.	<i>Jeżeli ktoś zgłasza projekt i nie przychodzi na spotkanie rejonowe, jego projekt nie powinien być brany pod uwagę, jest to lekceważenie pozostałych projektodawców.</i>
2.	<i>Problemem na spotkaniach dyskusyjnych jest nieobecność niektórych wnioskodawców, która blokuje możliwość dogadania się i uzyskania kompromisu. Podobnie jest w sytuacji, kiedy wnioskodawcy opuszczają spotkanie przed jego zakończeniem.</i>

Odpowiedź	Zadania, które nie mogą być procedowane w ramach budżetu obywatelskiego, zostały określone w §6 ust. 1 załącznika nr 1 do uchwały Nr III/33/2018 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 19 grudnia 2018 r., w sprawie wymagań jakie powinien spełniać projekt budżetu obywatelskiego oraz zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych do budżetu obywatelskiego w ramach budżetu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego. W obecnej sytuacji odrzucenie zadania ze względu na nieobecność wnioskodawcy na spotkaniu dyskusyjnym byłoby sprzeczne z treścią powyższej uchwały. Ponadto wprowadzanie zapisów prowadzących do odrzucenia zadania ze względu na nieobecność wnioskodawcy na spotkaniach dyskusyjnych mogłoby zniechęcić mieszkańców do udziału w budżecie obywatelskim. Rozwiązaniem wskazanego problemu jest szersze informowanie o tym, że wnioskodawcy mogą być reprezentowani przez pełnomocników. Z kolei w sytuacji kiedy uczestnik spotkania postanawia je opuścić, moderatorzy będą prosić o wskazanie decyzji w zakresie dalszych losów zadania zgłoszonego przez tę osobę.
3.	<i>Spotkania przewidziane w tym roku wyłącznie dla wnioskodawców przebiegały w sposób spokojniejszy i bardziej merytoryczny niż spotkania w ubiegłych latach.</i>
Odpowiedź	Formuła tegorocznych spotkań była wyjątkowa z uwagi na sytuację epidemiczną. Podczas spotkań w szerszym gronie wnioskodawcy również mogą prezentować merytoryczne stanowiska, a także mają świetną okazję, aby poznać opinie przedstawicieli ich lokalnej społeczności co do zgłoszonego pomysłu. Zamknięte spotkania są wykluczające i nie dają możliwości szerszego spojrzenia na potrzeby i priorytety w danym rejonie. Powrót do tradycyjnej formuły spotkań dyskusyjnych będzie uzależniony od sytuacji epidemicznej w kraju.

Uwagi i opinie dotyczące łączenia projektów w pakiety wraz z odpowiedziami Urzędu Miasta:

1.	<i>Powinna być możliwość umieszczania (dublowania) tych samych zadań w różnych pakietach.</i>
Odpowiedź	Wartością gorzowskiego budżetu obywatelskiego jest możliwość uzyskania przez wnioskodawców kompromisu i poddania pod głosowanie jednego pakietu mającego gwarancję wygranej. Wprowadzenie proponowanego rozwiązania mogłoby odwrócić wnioskodawców od szukania porozumienia i doprowadziłoby do przypadkowej zawartości pakietów, nie uwzględniającej merytorycznych argumentów w zakresie faktycznych potrzeb mieszkańców i priorytetów w danych rejonach. Mogłoby to doprowadzić do niekontrolowanego zwiększenia liczby pakietów poddanych pod głosowanie, co skomplikowałoby ten etap budżetu obywatelskiego.
2.	<i>Wnioskuje o usunięcie z regulaminu zapisów które mówią że w ramach kategorii ogólnomiejskiej można łączyć projekty na spotkaniu mieszkańców. W tym roku wygrał połączony projekt który zawierał pożyteczne inwestycje oraz dodany do nich kontrowersyjny pomysł napisu podświetlanego I love Gorzów. Wielu uznało że napis</i>

	<i>jest wtórny i tandetny, ale głosowali na cały pakiet. Kategoria ogólnomiejska ma wpływ na najbardziej reprezentacyjne miejsca w mieście więc powinni się o nich wypowiadać wszyscy mieszkańcy, nie wąska grupa. A inni nie powinni być szantażowani zawartością pakietu. Głosowanie powinno być na każdy wniosek osobno, a realizowane powinny być te które się zmieściły w puli przeznaczonej na tą kategorię. Regulamin BO należy dostosować do takiej procedury.</i>
Odpowiedź	Możliwość łączenia zadań w pakiet i uzyskiwania kompromisów w ramach wszystkich kategorii postrzegana jest jako wartość gorzowskiego budżetu obywatelskiego. Należy podkreślić, że w tym roku na spotkaniach dyskutowała jedynie wąska grupa wnioskodawców wyłącznie ze względu na wyjątkowe okoliczności związane z pandemią. Planowany jest powrót do tradycyjnej formuły spotkań, podczas których głos mogą zabrać wszyscy uczestnicy. Należy podkreślić, że łączenie zadań w pakiety odbywa się jedynie przy pełnej zgodzie wszystkich pozostałych pomysłodawców, których zadania objęte są pakietem. Pozwala to także zagospodarować w pełni pulę środków w danej kategorii oraz daje szansę realizacji mniejszym zdaniom wchodzącym w skład pakietu. Formą wypowiedzi wszystkich mieszkańców jest także głosowanie, w ramach którego gorzowianie zdecydowali o wygranej wspomnianego wyżej pakietu w kategorii ogólnomiejskiej.
3.	<i>Podoba mi się możliwość pakietowania zadań, w głosowaniu to rozwiązanie jest korzystne. Moim zdaniem projekty zgłoszone i poddane głosowaniu, które zdobyły nieodpowiednią ilość głosów, powinny być realizowane z automatu z budżetu miasta, ponieważ to pokazuje potrzeby społeczne tego miasta a nie pomysłodawca musi w kolejnym roku walczyć o ten sam swój projekt.</i>
Odpowiedź	Zadania, które nie zostały wybrane do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego, można zgłaszać do budżetu ogólnego miasta. Informacja o rozpoczęciu naboru wniosków do budżetu miasta zamieszczana jest na stronie www.gorzow.pl i przekazywana do lokalnych mediów.
4.	<i>Sieciowanie jest świetnym pomysłem, ale może dyskwalifikować małe i tanie projekty o koszcie rzędu tysiąca - dwóch tysięcy złotych (np. 5m2 trawnika, krzewy i donica w miejscu dzikiego parkingu, kilka stojaków rowerowych czy obniżenie krawężnika). Dodanie ich do projektów poddanych pod głosowanie przy niewykorzystaniu puli i przegranym głosowaniu uniemożliwia ich realizację - paradoksalnie obecnie sensowniejsze jest niedodanie ich do łączonych wniosków gdyż wg regulaminu W razie niewyczerpania kwoty, do realizacji zostają wybrane zadania, które otrzymały kolejno najwyższą liczbę głosów ze wszystkich zadań poddanych pod głosowanie. Jeśli chcemy promować małe zadania to jest to temat do przemyślenia - w ramach dyskusji sieciowania lub korekty zapisów regulaminowych i automatycznego dołączania małych wniosków do wykorzystania puli (kryterium ilości głosów i/lub kosztu).</i>
Odpowiedź	Łączenie zadań w pakiety odbywa się przy zgodzie wszystkich pozostałych pomysłodawców, których zadania objęte są pakietem. Pozwala to zagospodarować w pełni pulę środków w danej kategorii oraz daje szansę realizacji mniejszym zdaniom wchodzącym w skład pakietu. Zgodnie z obowiązującą uchwałą, w przypadku niewykorzystanych środków w ramach budżetu obywatelskiego powinny być realizowane kolejno zadania, które otrzymały największą ilość głosów niezależnie od

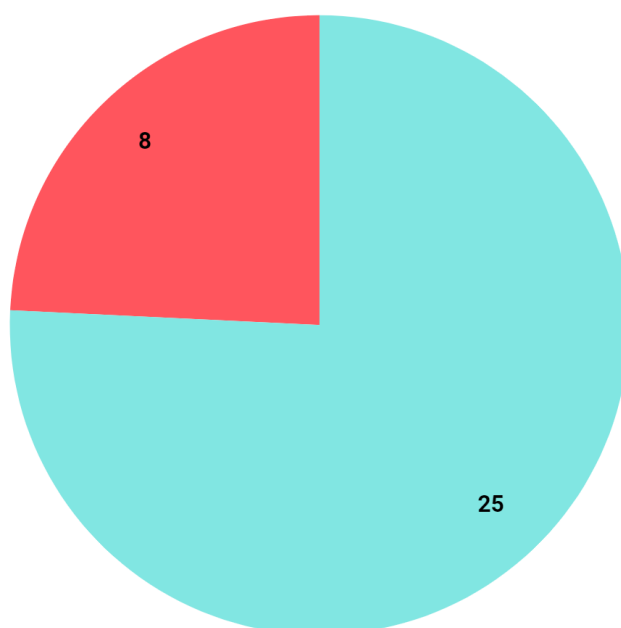
	rejonu, z wyłączeniem kategorii oświatowej. Oznacza to, że pojedyncze, drobne zadania rejonowe, w skali wyników głosowania dla całego miasta, nie mają realnej szansy na uzyskanie liczby głosów pozwalającej im sięgnąć po ewentualne wolne środki. Szansą dla takich zadań jest natomiast szukanie porozumienia w ramach spotkań rejonowych i pakietowanie ich wraz z zadaniami większymi.
--	--

Głosowanie i działanie platformy gorzow.konsultacjejst.pl

Nowością w tegorocznym budżecie obywatelskim było przeprowadzenie głosowania wyłącznie drogą elektroniczną. Towarzyszyło temu działanie Mobilnych Punktów Wsparcia (MPW), w których osoby nieczujące się pewnie w obsłudze komputera mogły oddać głos z pomocą urzędniczek Biura Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji. Pozyskanie informacji zwrotnej na temat wprowadzenia tych zmian było jednym z istotniejszych celów ewaluacji, dlatego mieszkańcy byli proszeni o wskazanie, czy brali udział w głosowaniu, jeśli nie - powodu braku udziału w głosowaniu oraz ocenę poszczególnych aspektów głosowania.

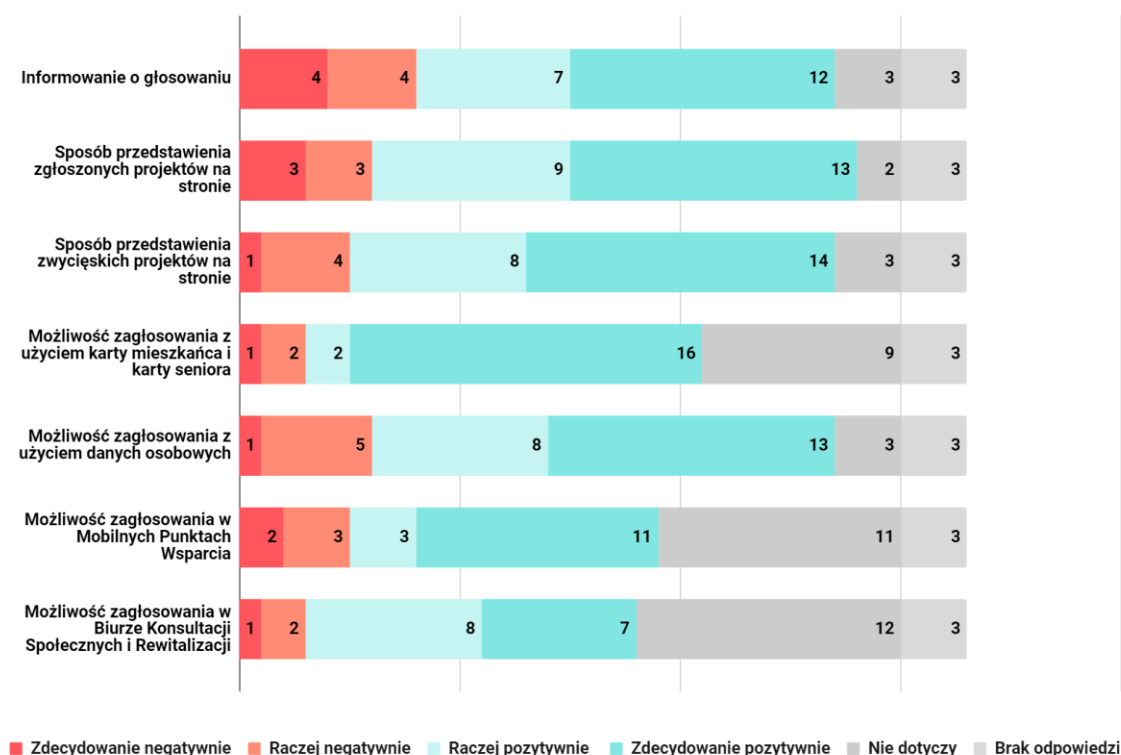
Czy w tym roku głosował(a) Pan(i) na projekty zgłoszone do budżetu obywatelskiego?

- Tak
- Nie

Przyczyny braku uczestnictwa w głosowaniu	Liczba odpowiedzi
Nie wiedziałem/-am o trwającym głosowaniu	3
Nie zainteresował mnie żaden projekt	3
Miałem/am problem z oddaniem głosu przez internet	2

Jak ocenia Pan(i) poszczególne aspekty elektronicznej formy głosowania – w tym działanie strony gorzow.konsultacjejst.pl?

Uczestnicy spotkania zostali zapytani ocenę działania MPW działających równolegle z głosowaniem elektronicznym oraz o ich preferowane lokalizacje w przyszłości.

Rekomendacja mieszkańców: MPW powinny zostać utrzymane. **W każdym rejonie** powinien stanąć **jeden punkt** - niezależnie od tego, czy w danym rejonie mieszkańcy uzyskali kompromis czy nie. Punkty powinny być lokalizowane przy często odwiedzanych miejscach - sklepach, szkołach lub przy skateparku.

Uwagi i opinie dotyczące przebiegu głosowania wraz z odpowiedziami Urzędu Miasta:

1.	<i>Sposób weryfikacji wprowadzanych danych wymaga poprawy:</i> • <i>Podczas wpisywania miejsca urodzenia system powinien rozwijać listę miejscowości. Może należy zrezygnować z podawania tej informacji?</i> • <i>Podczas wpisywania miejsca zameldowania system powinien rozwijać listę ulic.</i> • <i>System nie powinien odrzucać skróconych nazw (np. Gorzów Wlkp.).</i>
2.	<i>W formularzu powinny być podpowiedzi - np. Proszę wpisać adres zameldowania</i>
3.	<i>Portal do głosowania zawiera błędy - potrzebna była dodatkowa legenda, aby widzieć jak prawidłowo wpisać dane, aby głos był policzony i prawidłowo zidentyfikowany (w okienkach powinny być dane słownikowe takie jak nazwa miasta Gorzów Wlkp. czy Wielkopolski), nie była czytelna informacja czy wpisujemy oba imiona i dlaczego głos oddany się nie zakwalifikował.</i>
Odpowiedź	Wprowadzane dane były weryfikowane na podstawie automatycznego odczytu bazy ewidencji ludności Urzędu Miasta oraz baz kart mieszkańca i seniora. Dane wpisane w formularzu do głosowania muszą pokrywać się z danymi widniejącymi w ewidencji ludności. Wszystkie nieścisłości związane z tą kwestią są na bieżąco przekazywane do Wydziału Spraw Obywatelskich. Wydział oraz firma obsługująca platformę do głosowania przeanalizują możliwość uspoźnienia pisowni danych. Umieszczenie w systemie listy podpowiadającej miejsce urodzenia nie będzie możliwe, ponieważ musiałyby znaleźć się na niej miasta z całego świata. Ta dana nie zostanie usunięta, ponieważ jest przydatna w celu udrożnienia systemu i weryfikacji, czy głos faktycznie oddawany jest przez osobę wskazaną w formularzu. Formularz do głosowania zawierał instrukcje dotyczące poprawnego sposobu wpisywania wszystkich danych (pisowni imion, nazwisk, nazw miejscowości urodzenia, adresów zameldowania). Tego rodzaju instrukcje będą powielane w formularzach do głosowania podczas kolejnych edycji budżetu obywatelskiego.
4.	<i>Podczas głosowania zdarzało się, że osoby będące w trudnej sytuacji rodzinnej nie znały imienia ojca. Jak jest rozwiązanie tego typu sytuacji?</i>
Odpowiedź	<i>W tej sytuacji w rubryce z imieniem ojca lub matki należy wpisać Ojciec nieznany.</i>
5.	<i>Aby uniknąć błędów popełnianych w trakcie wypełniania formularza, może warto dodać w nim podpowiedź, aby wpisać dane widniejące na dowodzie tożsamości.</i>
Odpowiedź	<i>W przypadku braku przeszkód technicznych uwaga zostanie uwzględniona.</i>
6.	<i>Możliwość głosowania za pomocą kart papierowych powinna zostać przywrócona, aby uniknąć pomyłek związanych z popełnianiem błędów podczas wypełniania formularza. Ekologicznym rozwiązaniem byłoby umożliwienie pobrania formularza ze strony i samodzielnego druku.</i>
Odpowiedź	<i>Doświadczenie z ubiegłorocznych edycji pokazuje, że w papierowych formularzach również popełniano błędy, które na bieżąco musiały być poprawiane przez urzędników przepisujących dane z karty papierowej do systemu. System dodatkowo nie dawał możliwości uszczelnienia go, co mogłoby skutkować brakiem możliwości</i>

	ustalania prawidłowych wyników głosowania. Ponadto głosowanie elektroniczne jest przyjazne dla środowiska i pozwala dużo szybciej ustalić wyniki głosowania. Urząd Miasta nie przewiduje przywrócenia możliwości głosowania za pomocą kart papierowych.
7.	<i>Czy pracownicy urzędu weryfikowali wszystkie odrzucone głosy?</i>
Odpowiedź	Nie, odrzuconych prób oddania głosów było 9 640 - sprawdzenie wszystkich byłoby niemożliwe. Nieważne głosy są zapisane w systemie - jeśli zdarzało się, że głosujący podejmował kilkadziesiąt nieudanych prób oddania głosów, wówczas urzędnicy sprawdzali powód odrzucenia głosu. Dodatkowo po nieudanej próbie oddania głosu w systemie pojawiał się komunikat z danymi Biura Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji i prośbą o kontakt w celu weryfikacji danych.
8.	<i>Dlaczego w głosowaniu nie mogą brać udziału osoby mieszkające na stałe w Gorzowie od kilku lat, ale zameldowane w innym mieście?</i>
Odpowiedź	Takie osoby mogą głosować za pomocą karty mieszkańca. Należy także podkreślić, że w Polsce funkcjonuje obowiązek meldunkowy, co oznacza, że każda osoba przebywająca w danym mieście dłużej niż 3 miesiące, ma obowiązek meldunku w miejscu, w którym zamieszkuje.
9.	<i>Pole 4.5 na uwagi w formularzu ewaluacyjnym jest jedną linią - dość trudno wpisać tam większą ilość tekstu.</i>
Odpowiedź	Opinie zostaną przekazane firmie obsługującej platformę służącą do głosowania. W zależności od możliwości technicznych uwaga zostanie uwzględniona.

Realizacja zwycięskich zadań

Osoby wypełniające ankietę były również proszone o ocenę sposobu realizacji projektów, które zwyciężyły w minionych edycjach budżetu obywatelskiego.

Uwagi i opinie dotyczące przebiegu realizacji zwycięskich zadań wraz z odpowiedziami Urzędu Miasta:

1.	<i>Wnioskuje o zmianę regulaminu tak, by istniał zakaz budowy miejsc parkingowych i innego rodzaju powierzchni utwardzonych innymi niż z płyty betonowej ażurowej (przepuszczającej wodę) lub geokraty. Jest to niezbędne ze względu na walkę z suszą, podatek od betonu, przepisy o niegospodarnym wydawaniu środków oraz program dostosowywania Gorzowa do zmian klimatycznych.</i>
Odpowiedź	Zadania, które nie mogą być realizowane w ramach budżetu obywatelskiego, zostały określone w §6 ust. 1 załącznika nr 1 do uchwały Nr III/33/2018 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 19 grudnia 2018 r, w sprawie wymagań jakie powinien spełniać projekt budżetu obywatelskiego oraz zasad i trybu przeprowadzenia

	konsultacji społecznych do budżetu obywatelskiego w ramach budżetu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego. Zakazanie budowy konkretnych inwestycji w ramach budżetu obywatelskiego stanowiłoby naruszenie zasady dobrowolności we wskazywaniu projektów, nieobjętych żadnym z powyższych ograniczeń, nawet jeśli przemawia za tym szczególny interes publiczny. Byłoby to niezgodne z obowiązującym prawem. Wybór odpowiednich materiałów jest konsultowany na etapie projektowania - zgłoszona opinia zostanie przekazana pracownikom Urzędu Miasta nadzorującym realizację zwycięskich zadań ze wskazaniem, aby stosowanie nawierzchni przepuszczalnych było traktowane jako rekomendacja dla projektantów.
2.	<i>W trakcie przekładania wniosku na projekt przez pracowników UM traci się wpływ na zakres zadania. Czasami realizacja projektu się przeciąga. Na stronie UM Gorzów nie są już publikowane informacje o opiekunach projektów, co oceniam negatywnie.</i>
Odpowiedź	Cykliczne raporty dotyczące realizacji projektów wraz z danymi kontaktowymi do urzędników nadzorujących realizację są publikowane na stronie www.gorzow.pl . w zakładce „Dialog społeczny”, w której wyświetlają się odnośniki przekierowujące do poszczególnych edycji budżetu obywatelskiego.
3	<i>W 2019 roku realizowana była modernizacja nawierzchni ul. Plac Słoneczny od budynku nr 15. Zatwierdzony projekt obejmował znacznie szerszy zakres prac. Projekt zrealizowany był z rocznym opóźnieniem. Bardzo zniszczony odcinek chodnika nie został naprawiony.</i>
Odpowiedź	Uwaga została przekazana do wydziału, który nadzorował wspomniane zadanie.
4.	<i>Dobrą praktyką jest konsultacja z autorem na etapie projektowania (by uniknąć rozminięcia się idei z realizacją), brakuje wizualizacji postępów dla zadań z lat poprzednich - prosta mapka z punktami, kolorami i opcją filtrowania (rok zgłoszenia, kategoria, stan realizacji, projekty planowane w ramach zawartych umów społecznych).</i>
Odpowiedź	Wydział Geodezji i Katastru pracuje nad aktualizacją Geoportalu, w którym będzie możliwość filtrowania zadań zgłoszonych do budżetu obywatelskiego według cech wspomnianych w opinii.

Pozostałe uwagi:

- *Mieszane uczucia. Nie wszystkie pomysły niestety są trafione (np. plac zabaw za Filharmonią), ale inne rewelacja (np. zawody na skateparku),*
- *Za dużo drzew się wycina,*
- *Nie każdy urzędnik jest zaangażowany w dany projekt tak jak powinien. Wiele razy dzięki interwencji mieszkańców pomysł był realizowany zgodnie z planem, bo urzędnik miał inną wizję.*

Ogólna ocena budżetu obywatelskiego oraz pozostałe uwagi i propozycje

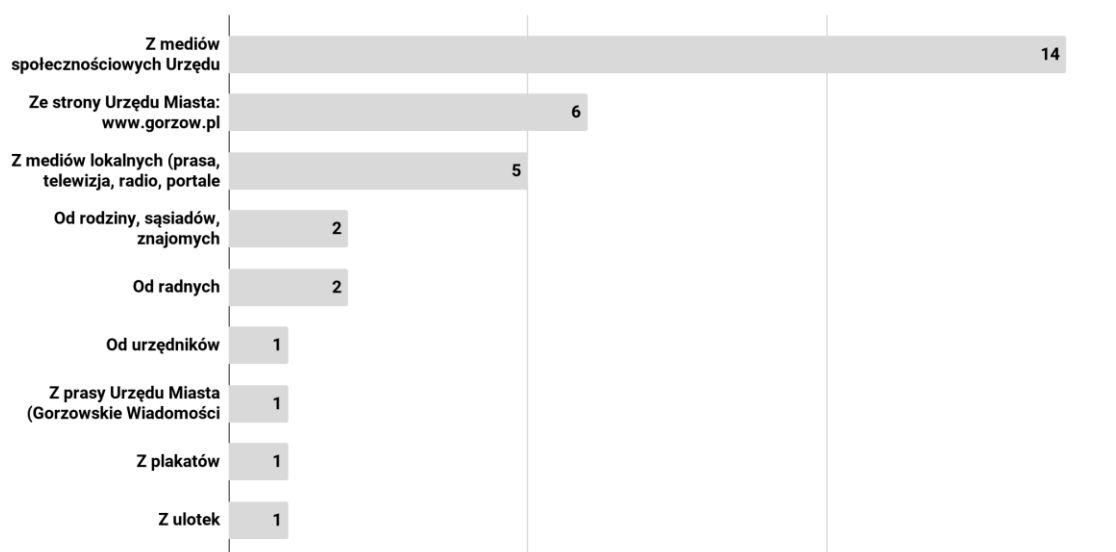
Mieszkańcy wypełniający ankietę byli także proszeni o podzielenie się opinią na temat:

- przebiegu akcji informacyjnej na temat naboru wniosków i głosowania,
- obowiązującego podziału na rejony,
- obowiązującego podziału na kategorie: rejonową, oświatową i ogólnomiejską,
- kontaktu z pracownikami Urzędu Miasta.

W związku z petycją zgłoszoną przez Radę Rodziców jednego z gorzowskich liceów, podczas spotkania ewaluacyjnego omówiona została kwestia ogólnodostępności infrastruktury realizowanej ze środków budżetu obywatelskiego na terenach zarządzanych przez jednostki miasta. Dodatkowym tematem podjętym podczas ewaluacji była propozycja wprowadzenia „Zielonego Budżetu Obywatelskiego”.

Akcja informacyjna i promowanie budżetu obywatelskiego

Skąd przede wszystkim czerpie Pan(i) informacje na temat naboru projektów i głosowania w budżecie obywatelskim?

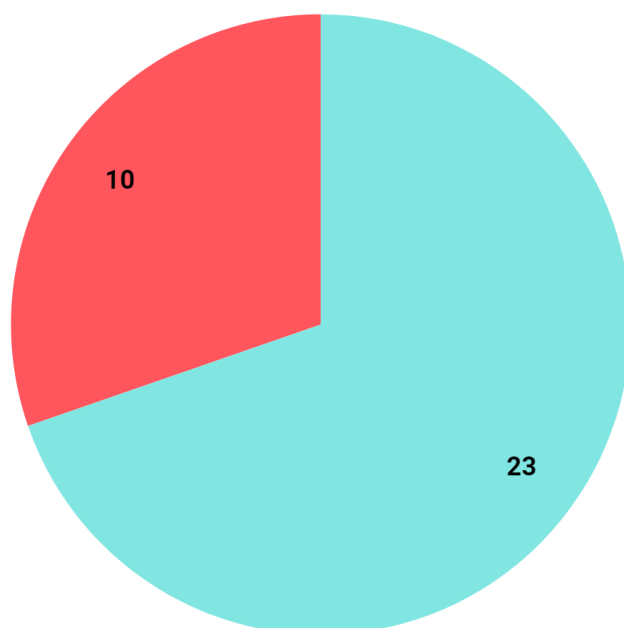
Pozostałe uwagi i opinie dotyczące przebiegu akcji informacyjnej wraz z odpowiedziami Urzędu Miasta:

1.	<i>Należy zainwestować w lepszą informację na temat składania wniosków. Bardzo często dowiaduję się o tym przypadkiem.</i>
2.	<i>Do promocji inicjatywy powinni włączyć się w swoich dzielnicach radni - może brak pokrycia ich obszarów wyborczych (5 okręgów) z obszarami BO (10 rejonów) powoduje lokalne konflikty interesów i/lub brak zainteresowania. Temat wart przedstawienia Radzie Miasta. W trakcie prac nad budżetem 2021 część radnych aktywizowała mieszkańców do składania wniosków, wychodziła do nich na spotkania mobilne i analogiczna akcja w trakcie zbierania wniosków do BO mogłaby pomóc na wielu płaszczyznach:</i> <i>- skrócenie dystansu między radnym a mieszkańcami i pielęgnowanie owej relacji nie tylko w latach wyborczych,</i> <i>- zmotywowanie radni działaliby jak 25 mobilnych punktów w swoich 5 okręgach, zwiększając wielokrotnie skromne możliwości BSR w tym zakresie,</i> <i>- udział radnych w spotkaniach sieciujących pozwoliłby im poznać rzeczywiste problemy mieszkańców i włączyć część inicjatyw do budżetu głównego (zadania własne miasta czy inwestycje z WPI) oraz planować wieloletnie działania w ramach umów społecznych.</i>
3.	<i>Do popularyzacji BO mógłby się przyczynić prosty przewodnik dla początkujących wnioskodawców - krok-po-kroku jak stworzyć wniosek, na co zwrócić uwagę i jakich najczęstszych błędów należy się wystrzegać. Można opublikować przykładowe, prawidłowo wypełnione wnioski lub promować korzystanie z kreatora wniosków z podpowiedziami (strona gorzow.konsultacjejst.pl)</i>
Odpowiedź	Wszystkie opinie dotyczące promowania budżetu obywatelskiego zostaną wzięte pod uwagę podczas planowania akcji informacyjnej związanej z przyszłoroczną edycją. Każdego roku radni, za pośrednictwem Biura Rady Miasta są informowani o harmonogramie procedury budżetu obywatelskiego, w tym o możliwości zaangażowania się w proces i wsparcia działań informacyjnych miasta. Stopień zaangażowania radnych w tę procedurę, na poszczególnych jej etapach, zależy wyłącznie od możliwości samych radnych. Pomysł dotyczący przewodnika dla początkujących wnioskodawców zostanie wzięty pod uwagę. Prawidłowo wypełniony wniosek mógłby być jednym z załączników prezentowanych na stronach miasta i stronie gorzow.konsultacjejst.pl obok innych pomocniczych materiałów, takich jak np. cennik miejski.

Granice rejonów

Jak ocenia Pan(i) obowiązujące granice rejonów?

- Pozytywnie
- Negatywnie

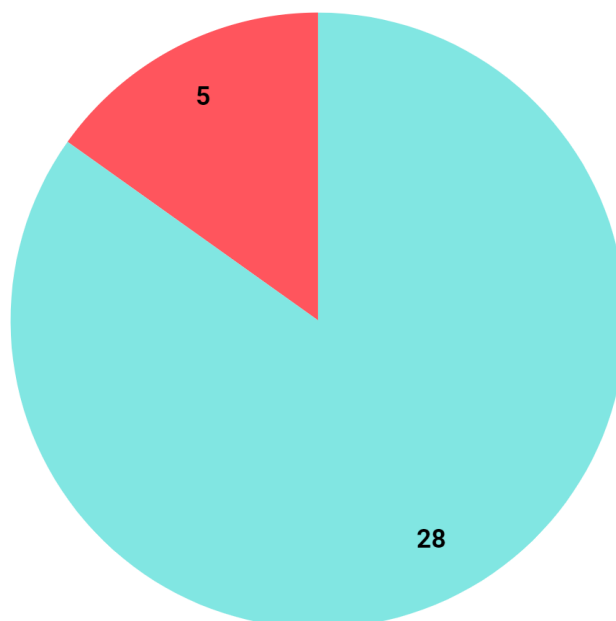
Uwagi i opinie dotyczące granic rejonów wraz z odpowiedziami Urzędu Miasta:

1.	<i>Większa ilość rejonów to więcej inwestycji. Np. Piaski powinny być odłączone od osiedla przy ul. Żwirowej albo rejonu ulicy Słowiańskiej.</i>
2.	<i>Uważam że należy zmienić zakres obowiązywania BO w sensie ulic do poszczególnych rejonów.</i>
3.	<i>Niewłaściwie połączenie Osiedla Europejskiego ze Staszica.</i>
4.	<i>Nie podoba mi się połączenie Osiedla Staszica z Europejskim w jednym rejonie.</i>
5.	<i>Osiedle Staszica jako osobny rejon, bez włączania Osiedla Europejskiego.</i>
6.	<i>Granice rejonów: Piaski oraz Chwałęcice nie powinny być traktowane jako jeden rejon, są to dwa odrębne miejsca, jakkolwiek inwestycja na Piaskach nie poprawia życia mieszkańcom Chwałęcic, zaś inwestycje w Chwałęcicach nie wpływają w żaden sposób na mieszkańców Piasków. Zamiast współpracować i wspierać się wzajemnie, mieszkańcy obu tych rejonów walczą o jak największą część budżetu i wszyscy na tym tracimy.</i>
Odpowiedź	Obowiązujący podział na rejony został opracowany na podstawie zgłoszeń mieszkańców oraz analiz Wydziału Geodezji i Katastru. Warto podkreślić, że wprowadzenie większej liczby rejonów wpłynie negatywnie na ilość środków przeznaczanych na kategorię rejonową - im więcej rejonów, tym mniejsza pula środków przeznaczonych na zadania rejonowe.

Podział na kategorie

Jak ocenia Pan(i) podział zadań na kategorie: rejonową, oświatową i ogólnomiejską?

- Pozytywnie
- Negatywnie

Uwagi i opinie dotyczące środków przeznaczonych na zadania rejonowe wraz z odpowiedziami Urzędu Miasta:

1.	<i>Zwiększyć pieniądze przeznaczone na zadania rejonowe</i>
2.	<i>Niewyczerpane środki przeznaczone na realizację zwycięskich projektów rejonowych nie powinny wracać do wspólnej rezerwy budżetu obywatelskiego, ale zostawać w rejonie. Mogłyby być przeznaczone na mniej kosztowne projekty, które nie uzyskały liczby głosów gwarantującej zwycięstwo.</i>
3.	<i>Mam wątpliwości co do dokładności kosztorysu, w przypadku gdy przewidziany budżet nie zostanie wykorzystany to powinien być przeznaczony na inny projekt w rejonie.</i>
Odpowiedź	Każdego roku wzrasta kwota przeznaczona na budżet obywatelski, więc i na poszczególne kategorie. W przyszłej edycji kwota przeznaczona na budżet obywatelski wyniesie 7 452 756 zł, a podział środków będzie wyglądał następująco: • 469 700 zł – kwota przeznaczona na kategorię rejonową, • 671 000 zł – kwota przeznaczona na kategorię ogólnomiejską (606 000 zł na zadanie twarde, 65 000 zł na zadanie miękkie), • 1 342 000 zł – kwota przeznaczona na kategorię oświatową, • 14 906 zł – kwota przeznaczona na promocję, • 730 370 zł – kwota przeznaczona na rezerwę służącą pokryciu różnic w wysokości pomiędzy środkami zapisanymi w uchwale budżetowej na realizację zadań a wysokością środków zaoferowanych w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych.

	Dla porównania, w minionej edycji łączna kwota przeznaczona na budżet obywatelski wyniosła 6 999 185 zł. Podział tych środków wyglądał następująco: • 441 000 zł – kwota przeznaczona na kategorię rejonową, • 630 000 zł – kwota przeznaczona na kategorię ogólnomiejską (567 000 zł na zadanie twarde i 63 000 zł na zadanie miękkie), • 1 260 000 zł – kwota przeznaczona na kategorię oświatową • 13 984 zł – kwota przeznaczona na promocję • 685 201 zł – kwota przeznaczona na rezerwę. Wysokość środków jest ustalona w oparciu o Uchwałę Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 19 grudnia 2018 r., w sprawie wymagań jakie powinien spełniać projekt budżetu obywatelskiego oraz zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych do budżetu obywatelskiego w ramach budżetu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego i wynosi 2% (wykonanych dochodów własnych z budżetu miasta). Zgodnie z § 13 ust. 8 załącznika nr 1 do uchwały Nr III/33/2018 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 19 grudnia 2018 r., w sprawie wymagań jakie powinien spełniać projekt budżetu obywatelskiego oraz zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych do budżetu obywatelskiego w ramach budżetu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego, w przypadku niewyczerpania środków, o których mowa w § 2 ust. 1 i ust. 2 wspomnianej uchwały do realizacji zostaną wybrane projekty zadań, które otrzymały kolejno najwyższą liczbę głosów ze wszystkich projektów zadań poddanych pod głosowanie, niezależnie od kategorii i ich charakteru, z wyłączeniem kategorii Oświatowej. W sytuacji pozostawienia niewyczerpanych środków w rejonie mogłoby okazać się, że zaoszczędzona pula jest zbyt niska, aby móc zrealizować kolejne zadanie. Taką możliwość daje zsumowanie oszczędności ze wszystkich kategorii. Przeznaczenie środków pozostałych w rejonie na zadania mniej kosztowne z tego samego rejonu byłoby sprzeczne z zasadą, według której do realizacji powinien być przeznaczony projekt, który uzyskał kolejną najwyższą liczbę głosów oraz wymogiem ustawowym dotyczącym wyłonienia zadań do realizacji w drodze głosowania. Skutkowałoby to także przekazaniem środków na zadania, które nie cieszyły się największym poparciem wśród mieszkańców.
--	--

Uwagi i opinie dotyczące kategorii oświatowej wraz z odpowiedziami Urzędu Miasta:

1.	<i>Ostatnie zamieszczanie wokół ogólnodostępności projektów z kategorii oświatowej nie przyczynia się do popularności tej kategorii - jej wydzielanie ma coraz mniej zwolenników. Może powinno to być zadaniem własnym miasta lub w puli ogólnomiejskiej?</i>
2.	<i>Należy zlikwidować kategorię oświatową.</i>
Odpowiedź	Ze środków budżetu obywatelskiego można realizować zadania należące do zadań własnych miasta na prawach powiatu, które są ogólnodostępne dla wszystkich

	mieszkańców. W przypadku zniesienia kategorii oświatowej, istnieje ryzyko zdominowania kategorii rejonowych przez zadania wykonywane na terenie placówek oświatowych, jak miało to miejsce w latach ubiegłych. Jednak ze względu na skomplikowaną sytuację związaną z zapewnieniem ogólnodostępności infrastruktury oświatowej, rezygnacja z tej kategorii może być brana pod uwagę. Należy jednak rozważyć rozszerzenie projektów oświatowych o monitoring, organizację niezależnych wejść na obiekty oraz ograniczenie ogólnodostępności w godzinach nocnych, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych rodzajów infrastruktury.
--	--

Ogólnodostępność infrastruktury realizowanej z budżetu obywatelskiego

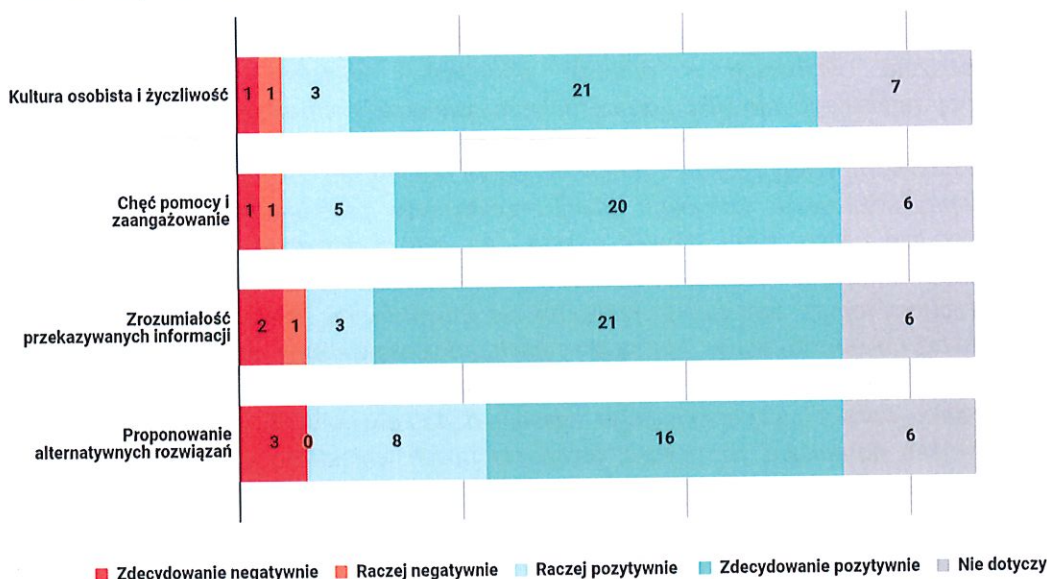
1.	<i>Na spotkaniu podsumowującym omówiono postulat Rady Rodziców IV LO ws. zamknięcia boiska zrealizowanego ze środków budżetu obywatelskiego. Powoływano się na treść Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.</i>
Odpowiedź	Zgodnie z §7 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, szkoły mają być ogrodzone, a nie zamknięte. Decyzję, o tym czy placówka będzie w stanie sprostać wymogom stawianym projektom finansowanym ze środków budżetu obywatelskiego podejmują dyrektorzy na etapie składania wniosków do budżetu obywatelskiego, przy czym udział w procedurze BO jest dobrowolny. W przypadku braku możliwości zapewnienia ogólnodostępności przez dyrektora placówki nie wyraża on zgody na realizację zadania na terenie przez niego zarządzanym. Zgodnie z treścią §5 ust. 1 załącznika nr 1 do uchwały Nr III/33/2018 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 19 grudnia 2018 r., w sprawie wymagań jakie powinien spełniać projekt budżetu obywatelskiego oraz zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych do budżetu obywatelskiego w ramach budżetu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego, projekty realizowane ze środków budżetu obywatelskiego muszą być ogólnodostępne dla wszystkich mieszkańców - również w przypadku zadania twardego realizowanego na terenie zarządzanym przez jednostki miasta. Ogólnodostępność musi być zapewniona dla wszystkich mieszkańców po zamknięciu jednostki miasta, zarówno w dni robocze, jak i dni wolne od pracy.

Zielony budżet obywatelski

1.	<i>Bardzo podoba mi się pomysł na stworzenie osobnej kategorii zielony budżet obywatelski.</i>
2.	<i>Wnioskuje o zielony budżet. Jeśli nie ma możliwości utworzenia osobnego Zielonego budżetu, wnioskuje o dodanie dodatkowej kategorii w ramach budżetu obywatelskiego, ale tylko pod warunkiem zwiększenia środków finansowych na BO.</i>
3.	<i>Właściwym wydaje się wydzielenie kategorii zielonej lub, zamiast mnożenia kategorii, wprowadzenie do kolejnych edycji przeliczników promujących dany typ zadania, zgodnie z kierunkiem rozwoju miasta - np. jeśli w danym roku chcemy promować akcje związane z małą retencją czy parkami kieszonkowymi to wprowadzamy wiodący temat i bonusowy przelicznik dla wniosków tak zakwalifikowanych. Pozwoli to też uniknąć zarzutów z lat poprzednich, gdy omawialiśmy możliwość zmniejszenia liczby wniosków dot. parkingów, ulic i chodników (zadania własne miasta powinny być realizowane z budżetu głównego, wpisane dodatkowo w WPI) - zgodnie z prawem nie można ograniczać możliwości składania takich wniosków, natomiast rolą miasta, poprzez mądrą konstrukcję mechanizmu BO, jest kierowanie energii wnioskodawców na projekty służące ogółowi mieszkańców a nie wąsko pojętym interesom (prywatyzacja zysków i upublicznianie kosztów były przedmiotem niejednej interpelacji).</i>
4.	<i>Zamiast wprowadzania Zielonego Budżetu Obywatelskiego, warto zastanowić się nad zwiększeniem środków na inicjatywę lokalną i promowanie jej jako narzędzia służącego do realizacji zielonych projektów.</i>
Odpowiedź	Obecnie mieszkańcy zgłaszają niewiele projektów mających na celu poprawę jakości zieleni miejskiej. W tegorocznej edycji wśród 180 złożonych wniosków, jedynie 12 dotyczyło zieleni. Zainteresowanie tą tematyką jest więc na tyle niskie, że wprowadzenie Zielonego Budżetu Obywatelskiego w tym momencie wydaje się przedwczesne. Warto także podkreślić, że wydzielenie dodatkowych podkategorii wiązałoby się ze zmniejszeniem środków na obecnie obowiązujące kategorie. Należy przypomnieć, że projekty mające na celu poprawę jakości zieleni miejskiej można zgłaszać w ramach aktualnie obowiązujących kategorii. Jeśli zainteresowanie mieszkańców tematyką zieleni wzrośnie, pomysł wprowadzenia Zielonego Budżetu Obywatelskiego zostanie ponownie rozważony. Pomysł zwiększenia środków na inicjatywę lokalną i promowanie za jej pomocą zielonych projektów zostanie wzięty pod uwagę. Ponadto, Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji, w planie finansowym na 2021 rok, zaplanowało uruchomienie programu grantowego polegającego na udzieleniu wsparcia finansowego dla grup nieformalnych, w celu realizacji „zielonych” inicjatyw sąsiedzkich.

Kontakt z pracownikami Urzędu Miasta

Jak ocenia Pan(i) poszczególne aspekty kontaktu z pracownikami Urzędu Miasta zajmującymi się budżetem obywatelskim?

Ewaluacja Budżetu Obywatelskiego 2021 została przeprowadzona przez Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji na podstawie § 15. Regulaminu stanowiącego załącznik do uchwały nr III/33/2018 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać projekt budżetu obywatelskiego w ramach budżetu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego.

z up. PREZYDENTA MIASTA

Jacek S. Kwiecień
(podpis Prezydenta Miasta)
Zastępca Prezydenta Miasta

Gorzów Wielkopolski, 13. listopada 2020 r.